
Dokument s plenarne sjednice

A9-0231/2022

20.9.2022

IZVJEŠĆE

o pristupu vodi kao ljudskom pravu: vanjska dimenzija
(2021/2187(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Miguel Urbán Crespo

Izvjestitelj za mišljenje (*):
Stéphane Bijoux, Odbor za razvoj

(*) Postupak u pridruženom odboru – članak 57. Poslovnika

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ	19
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	28
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	29

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o pristupu vodi kao ljudskom pravu: vanjska dimenzija (2021/2187(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Rezoluciju 64/292 Opće skupštine UN-a od 28. srpnja 2010., u kojoj se priznaje ljudsko pravo na čistu vodu za piće i sanitarne uvjete,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 68/157 Opće skupštine UN-a od 18. prosinca 2013. naslovljenu „Ljudsko pravo na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete”,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 45/8 Vijeća UN-a za ljudska prava od 6. listopada 2020. naslovljenu „Ljudsko pravo na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete”,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 48/13 Vijeća UN-a za ljudska prava od 8. listopada 2021. naslovljenu „Ljudsko pravo na čist, zdrav i održiv okoliš”,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 71/222 Opće skupštine UN-a od 21. prosinca 2016. naslovljenu „Međunarodno desetljeće za djelovanje, ‚Voda za održivi razvoj’ 2018. – 2028.”,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 75/212 Opće skupštine UN-a od 21. prosinca 2020. o Konferenciji Ujedinjenih naroda o sveobuhvatnom preispitivanju provedbe ciljeva Međunarodnog desetljeća za djelovanje „Voda za održivi razvoj” u sredini programskog razdoblja 2018. – 2028. (Konferencija UN-a o vodama 2023.),
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te opće napomene Odbora UN-a za gospodarska, socijalna i kulturna prava,
- uzimajući u obzir Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), Konvenciju o pravima djeteta i Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, koji su 17. studenoga 2017. zajedno proglasili Europski parlament, Vijeće i Komisija,
- uzimajući u obzir Opći komentar br. 15 (2002.) Odbora UN-a za gospodarska, socijalna i kulturna prava o pravu na vodu,
- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o pravima autohtonih naroda i Konvenciju Međunarodne organizacije rada o autohtonim narodima i plemenima iz 1989. (br. 169),
- uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera iz 1992. (Konvencija o vodama), koja je prvotno dogovorena kao

regionalni instrument te je 2016. otvorena za pristupanje svim državama članicama UN-a,

- uzimajući u obzir Konvenciju o pravu uporabe međunarodnih vodotoka za neplovidbene svrhe iz 1997. (Konvencija o vodotocima),
- uzimajući u obzir Protokol UNECE-a i WHO-a o vodi i zdravlju iz 1999. uz Konvenciju o vodama, koji pruža okvir za provedbu ljudskih prava na vodu i sanitarne uvjete u praksu,
- uzimajući u obzir UN-ove ciljeve održivog razvoja, a posebno cilj br. 6 o sigurnoj vodi za piće i sanitarnim uvjetima te Program održivog razvoja do 2030.,
- uzimajući u obzir izvješće UN-a od 19. ožujka 2019. o razvoju svjetskih vodnih resursa naslovljeno „Nitko ne smije biti zapostavljen”,
- uzimajući u obzir izvješća Organizacije UN-a za hranu i poljoprivredu iz 2020. i 2021. naslovljena „Stanje hrane i poljoprivrede u svijetu”,
- uzimajući u obzir izvješće posebnog izvjestitelja za ljudska prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete od 16. srpnja 2021. o rizicima i učincima komodifikacije i financijalizacije vode na ljudska prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete te njegovo izvješće od 21. srpnja 2020. o ljudskim pravima i privatizaciji usluga povezanih s vodom i sanitarnim uvjetima,
- uzimajući u obzir Izvješće UN-a o razvoju svjetskih voda za 2021.: Vrednovanje vode,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a o ljudskim pravima od 17. lipnja 2019. u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta,
- uzimajući u obzir Direktivu 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice na području vodne politike¹ (Okvirna direktiva o vodama),
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora²,
- uzimajući u obzir Direktivu 2006/118/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja stanja³,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju⁴,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 19. ožujka 2014. o europskoj građanskoj inicijativi „Voda i odvodnja su ljudsko pravo! Voda je javno dobro, a ne roba!”

---

¹ SL L 327, 22.12.2000., str. 1.

² SL L 375, 31.12.1991., str. 1.

³ SL L 372, 27.12.2006., str. 19.

⁴ SL L 435, 23.12.2020., str. 1.

(COM(2014)0177),

- uzimajući u obzir Direktivu 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava⁵,
  - uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 19. studenoga 2018. o diplomaciji u području voda, od 17. lipnja 2019. o Smjernicama EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta te od 19. studenoga 2021. o pitanju vode u vanjskom djelovanju EU-a,
  - uzimajući u obzir europsku građansku inicijativu Right2Water (Pravo na vodu) i Rezoluciju Europskog parlamenta od 8. rujna 2015. o praćenju europske građanske inicijative Right2Water (Pravo na vodu)⁶,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naše živote⁷,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2021. s preporukama Komisiji o korporativnoj dužnoj pažnji i korporativnoj odgovornosti⁸,
  - uzimajući u obzir postojeće uspješne metode prekogranične suradnje, kao što su razmjena mišljenja među komunalnim službama za vodu i otpadne vode u nordijskim zemljama još tijekom osamdesetih godina 20. stoljeća i osnivanje zajedničkog Nordijskog udruženja za hidrologiju 1970., godišnji sastanak nordijskih savjetnika za vodu, nordijski forumi o vodama i opsežna nordijska suradnja u području upravljanja vodama,
  - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za razvoj,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0231/2022),
- A. budući da je Opća skupština UN-a u svojoj Rezoluciji 64/292 priznala prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete kao „ljudsko pravo od ključne važnosti za potpuno uživanje života i svih ljudskih prava”; budući da je nedostatak vode nespojiv sa životom i da su ta dva prava međusobno ovisna te ključna za dostojanstven život; budući da ne može postojati održiv i univerzalan pristup čistoj vodi bez funkcionalnih sanitarnih lanaca; budući da voda i vodni putovi imaju i snažnu kulturnu, duhovnu i vjersku dimenziju koja proizlazi iz njihove temeljne uloge u životu društva;
- B. budući da se u 20. načelu europskog stupa socijalnih prava o pristupu osnovnim uslugama izričito spominje pravo građana na vodu i sanitarne uvjete;
- C. budući da uskraćivanje ljudskog prava na vodu utječe na uživanje prava na život i zdravlje s obzirom na to da su kontaminirana voda, neodgovarajuće upravljanje

---

⁵ SL L 328, 6.12.2008., str. 28.

⁶ SL C 316, 22.9.2017., str. 99.

⁷ SL C 67, 8.2.2022., str. 25.

⁸ SL C 474, 24.11.2021., str. 11.

otpadnim vodama te loši sanitarni uvjeti povezani s prijenosom teških bolesti, pa čak i smrću; budući da su usluge vodoopskrbe i odvodnje među temeljima javnog zdravlja; budući da su dijarealne bolesti četvrti uzrok smrti djece mlađe od pet godina te vodeći uzrok kronične pothranjenosti; budući da je pristup čistoj vodi, sanitarnim uvjetima i higijeni nužan za osiguravanje globalne otpornosti na pandemije i druge zarazne bolesti te za borbu protiv sve veće prijetnje antimikrobne otpornosti;

- D. budući da je pandemija bolesti COVID-19 najteže pogodila najranjivije osobe te je ponovno istaknula potrebu za čistom i dostatnom vodom i sanitarnim uvjetima na globalnoj razini; budući da su dostupnost usluga u području vodoopskrbe, sanitarnih uvjeta i higijene (tzv. usluge WASH) i pristup njima, među ostalim za ranjive ili marginalizirane osobe, ključni za borbu protiv bolesti COVID-19;
- E. budući da se 80 – 90 % otpadnih voda u zemljama u razvoju ispušta izravno u rijeke, jezera i mora, što uzrokuje bolesti koje se prenose vodom i ozbiljno šteti okolišu; budući da životi milijuna siromašnih ljudi ovise o dobrom stanju izvora vode, ne samo za opskrbu vodom za piće, već i za proizvodnju hrane putem poljoprivrede, stočarstva i ribarstva;
- F. budući da nedostatak poštovanja, zaštite i provedbe ljudskog prava na vodu i sanitarne uvjete često ugrožava pravo na obrazovanje; budući da djeca, a u velikom broju slučajeva djevojčice, moraju hodati u prosjeku šest kilometara svaki dan kako bi donijela vodu, što ih sprječava da pohađaju školu; budući da su oportunitetni troškovi prikupljanja vode visoki i imaju dalekosežne učinke jer znatno skraćuju raspoloživo vrijeme za druge važne aktivnosti;
- G. budući da mnoga djeca prestaju pohađati nastavu zbog bolesti povezanih s vodom koja nije sigurna za piće ili loših higijenskih praksi; budući da svako treće dijete nema odgovarajući pristup vodi i sanitarnim uvjetima u školi; budući da se u Izvješću UN-a o ciljevima održivog razvoja za 2021. navodi da na globalnoj razini više od petine osnovnih škola nije imalo pristup osnovnoj pitkoj vodi ili odvojenim sanitarnim čvorovima za djevojčice i dječake, a više od trećine nije imalo osnovne objekte za pranje ruku; budući da su isto tako mnoge djevojčice prisiljene napustiti školu kad nemaju pristup odvojenim sanitarnim čvorovima i ne mogu na dostojanstven način održavati higijenu tijekom menstruacije;
- H. budući da djeca s invaliditetom također imaju poteškoća u pristupu obrazovanju zbog nedostatka prilagođenih sanitarnih čvorova i objekata; budući da UNESCO izvješćuje da više od 90 % sve djece s invaliditetom ne pohađa školu te da je mnogo vjerojatnije da će djevojčice s invaliditetom napustiti školovanje nego dječaci s invaliditetom; budući da je voda za piće ključna za koncentraciju pri učenju;
- I. budući da se poteškoće s kojima se mnoge žene i djevojčice, osobe s određenim vrstama invaliditeta i starije osobe suočavaju u pogledu vode, sanitarnih uvjeta i higijene manifestiraju na različite načine koji utječu na njihovo opće zdravlje, dobrobit i dostojanstvo, reproduktivno zdravlje, obrazovanje, prehranu, sigurnost te sudjelovanje u gospodarskom i političkom životu; budući da su uglavnom majke djece s invaliditetom prisiljene napustiti svoja radna mjesta kako bi se brinule o sanitarnim potrebama svoje djece i njihovu školovanju kod kuće kad u školama nema pristupačnih sanitarnih

čvorova;

- J. budući da su u mnogim zemljama globalnog juga žene i djevojčice tradicionalno odgovorne za opskrbu kućanstva vodom te da su zbog tih odgovornosti osjetljivije na bolesti i nasilje; budući da su žene i djevojčice izložnije napadima, seksualnom i rodno uvjetovanom nasilju, uznemiravanju i drugim prijetnjama svojoj sigurnosti dok prikupljaju vodu za kućanstvo i kada pristupaju sanitarnim čvorovima izvan svojih domova;
- K. budući da, kako je prepoznato u Smjernicama EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta, ljudsko pravo na vodu i sanitarne uvjete uključuje dimenzije dostupnosti, pristupačnosti, prihvatljivosti, kvalitete i cjenovne pristupačnosti te načela pristupa temeljenog na ljudskim pravima (nediskriminacija, odgovornost, transparentnost, sudjelovanje itd.);
- L. budući da je UN-ov cilj održivog razvoja br. 6 osigurati da cjelokupno svjetsko stanovništvo do 2030. ima univerzalan i jednak pristup zdravstveno ispravnoj vodi za piće i sanitarnim uvjetima; budući da, prema najnovijem izvješću međuagencijskog mehanizma UN Water o stanju vode, i dalje postoje veliki izazovi u pogledu ostvarivanja tog cilja, kao i rješavanja velikih nejednakosti među zemljama i unutar njih u pogledu pristupa osnovnim uslugama vodoopskrbe i odvodnje;
- M. budući da se u Izvješću UN-a o ciljevima održivog razvoja za 2021. navodi da 2020. godine dvije milijarde ljudi nisu imale pristup uslugama vodoopskrbe kojima se sigurno upravlja, 3,6 milijardi ljudi nije imalo pristup uslugama odvodnje kojima se sigurno upravlja, a 2,3 milijarde ljudi nisu imale pristup osnovnim higijenskim potrepštinama, pri čemu 129 zemalja još nije bilo na putu prema ostvarivanju održivog upravljanja vodnim resursima 2030.; budući da pristup vodi stvara povoljne uvjete za gospodarski razvoj i da će ti uvjeti ranjivim osobama omogućiti stjecanje financijske neovisnosti;
- N. budući da bi ostvarenje univerzalne vodoopskrbe i odvodnje uz sigurno upravljanje u razdoblju od 2021. do 2040. rezultiralo neto dohotkom od između 37 i 86 milijardi USD godišnje;
- O. budući da je voda ograničen resurs; budući da se dostupnost slatke vode po osobi drastično smanjila tijekom posljednja dva desetljeća; budući da neuravnotežena rasprostranjenost rasta stanovništva i depopulacije ruralnih područja, intenziviranje poljoprivrede, učinci klimatskih promjena i degradacije okoliša, kao i određene nezakonite prakse u pogledu korištenja vodnih resursa koje uzrokuju zagađenje izazivaju sve veće probleme u pristupu vodi u mnogim regijama te će u budućnosti prouzročiti još više problema u pogledu pristupa;
- P. budući da će se velik udio neto rasta svjetskoga stanovništva do 2050. odvijati u gradovima u zemljama u razvoju, zbog čega će se povećati urbana potražnja za vodom i hranom; budući da ćemo, prema podacima iz Izvješća UN-a o razvoju svjetskih voda za 2019., do 2050. koristiti 20 do 30 % više vode nego danas i budući da se prema navodima Svjetske banke predviđa da će se potražnja za vodom u gradovima povećati za 50 do 70 % u sljedeća tri desetljeća;
- Q. budući da je 125 od 154 zemalja u razvoju u svoje nacionalne planove prilagodbe

klimatskim promjenama kao prioritetna područja uključilo slatkovodne resurse te kopnene i močvarne ekosustave, u skladu s ciljem održivog razvoja br. 13;

- R. budući da je globalno zatopljenje važan uzrok nestašice vode; budući da trenutačna klimatska kriza, s izraženijim sušama, poplavama i obilnim kišama, produbljuje nejednakosti u distribuciji vode; budući da je oko 90 % svih prirodnih katastrofa i 70 % svih smrtnih slučajeva povezanih s prirodnim katastrofama povezano s vodom; budući da su, prema Atlasu smrtnosti i gospodarskih gubitaka zbog vremenskih, klimatskih i vodnih ekstrema (1970. – 2019.) Svjetske meteorološke organizacije, od deset najvećih katastrofa u tom razdoblju suše, oluje i poplave bile nepogode koje su dovele do najvećih gubitaka ljudskih života; budući da će prema podacima OECD-a 2050. gotovo 20 % svjetskog stanovništva biti izloženo riziku od poplava;
- S. budući da bi nestašica vode, koju UN definira kao točku kada potražnja za vodom premaši dostupnu količinu vode ili kada je njezina upotreba ograničena niskom kvalitetom, u nekim slučajevima mogla biti pokretač raseljavanja i migracija; budući da se prema izvješćima UN-a o razvoju voda pet od jedanaest svjetskih regija trenutačno suočava s nestašicom vode, što predstavlja dvije trećine svjetskog stanovništva; budući da bi prema Izvješću UN-a o ciljevima održivog razvoja za 2020. nestašica vode mogla do 2030. prouzročiti raseljavanje oko 700 milijuna ljudi;
- T. budući da krčenje šuma, jagma za zemljištem te prekomjerno iskorištavanje i vađenje prirodnih resursa, koje među ostalim provode organizirane kriminalne skupine, znatno utječu na vodostaj rijeka i jezera, mijenjaju hidrološki ciklus i doprinose isušivanju rijeka i jezera te zagađenju iskorištavanih područja;
- U. budući da u slatkovodnim ekosustavima, iako pokrivaju manje od 1 % površine Zemlje, živi više od 10 % svih vrsta i da oni sadržavaju osjetljivu biološku raznolikost; budući da se otprilike 70 % slatke vode u svijetu iskorištava u poljoprivredi, dok se ostatak dijeli na upotrebu u industriji (19 %), uglavnom u prehrambenom, tekstilnom, energetskom, industrijskom, kemijskom, farmaceutskom i rudarskom sektoru, i upotrebu u kućanstvu (11 %), uključujući ljudsku potrošnju;
- V. budući da zdravi ekosustavi doprinose poboljšanju količine i kvalitete vode te istodobno povećavaju otpornost na klimatske promjene;
- W. budući da je poljoprivreda najveći svjetski potrošač slatkovodnih resursa; budući da se trećina obradivog zemljišta u svijetu koristi za prehranu stoke; budući da se u izvješću Organizacije za hranu i poljoprivredu iz 2020. naslovljenom “The State of Food and Agriculture, Overcoming water challenges in agriculture” (Stanje hrane i poljoprivrede – Prevladavanje izazova u području vode u poljoprivredi) sugerira da se proizvodnja hrane i ruralni dohoci mogu znatno povećati ulaganjem u nove sustave navodnjavanja ili prilagodbom i modernizacijom postojećih, a to bi se trebalo kombinirati s poboljšanim praksama upravljanja vodnim resursima, uključujući poboljšane poljoprivredne prakse; budući da jagma za zemljištem negativno utječe na dostupnost i kvalitetu vode, oduzima izvore vode lokalnim zajednicama te krši njihovo ljudsko pravo na zdravstveno ispravnu vodu za piće;
- X. budući da je energetski sektor trenutačno odgovoran za 10 % crpljenja vode u svijetu i da se procjenjuje da će do 2040. potrošnja vode u energetskom sektoru porasti za

gotovo 60 %;

- Y. budući da određene ekstraktivne industrije u kojima dolazi do zlouporabe, i koje su u velikom broju slučajeva nezakonite, znatno utječu na površinske i podzemne vodne resurse, onečišćenje i uništavanje ledenjaka, šuma, močvara, rijeka i drugih izvora vode ključnih za ljudsku potrošnju;
- Z. budući da je tekstilna industrija jedan od sektora s najvećom potrošnjom vode u svijetu te da se odjeća i tekstil proizvode u nekima od vodom najsiromašnijih svjetskih regija; budući da je ta industrija druga u svijetu po zagađivanju i da velik dio tog onečišćenja završava u vodi; budući da Europska komisija u prvom tromjesečju 2022. planira donijeti „Strategiju EU-a za održivi tekstil”, čiji je cilj pomoći EU-u da prijeđe na kružno gospodarstvo u kojem su tekstilni proizvodi osmišljeni tako da budu trajniji i energetski učinkoviti, da ih se može ponovno upotrijebiti, popraviti i reciklirati;
- AA. budući da sve veća potražnja za vodom dovodi do prekomjernog iskorištavanja vodnih resursa i da je zbog nestašice voda postala sporan resurs; budući da se prema podacima UN-a predviđa da će u tristotinjak područja u svijetu do 2025. izbiti sukobi povezani s vodom;
- AB. budući da je očuvanje vodnih resursa ugroženo i da se narušavanje kvalitete vode u mnogim zemljama smatra kaznenim djelom; budući da su posljednjih godina borci za prava okoliša i prava na vodu izloženi sve većem broju napada, uključujući ubojstva, otmice, mučenja, rodno uvjetovano nasilje, prijetnje, uznemiravanje, zastrašivanje, kampanje ocrnjivanja, kriminalizaciju, sudsko uznemiravanje, prisilne deložacije i raseljavanje te da je hitno potrebno proaktivno ih podupirati i zaštititi njihove živote i sigurnost; budući da se nekoliko finalista u izboru za nagradu „Saharov” za slobodu mišljenja suočava s napadima zbog svoje uloge u obrani vode i općih dobara; budući da su aktivisti koji su se zalagali za obranu rijeke Guapinol proveli više od dvije godine u pritvoru prije nego što su pušteni na slobodu; budući da se Lolita Chávez četiri godine nalazi u egzilu zbog svoje borbe za zaštitu teritorija od aktivnosti hidroelektrana u Iximulewu u Gvatemali; budući da je Berta Cáceres 2016. ubijena zbog svojeg aktivizma u cilju zaštite rijeka Blanco i Gualcarque te da osobe koje stoje iza tog zločina još nisu osuđene;
- AC. budući da je prema podacima organizacije Global Witness više od trećine boraca za zaštitu zemlje i okoliša ubijenih u svijetu od 2015. do 2019. pripadalo autohtonim zajednicama, čije su vještine upravljanja zemljom i vodom ključne za borbu protiv klimatske krize i gubitka biološke raznolikosti;
- AD. budući da su okupatorske sile koristile uskraćivanje pristupa vodi i uništenje vodoopskrbne infrastrukture kao ključnu taktiku za pripajanje okupiranih teritorija i raseljavanje ljudi s njihova zemljišta;
- AE. budući da je u Okvirnoj direktivi EU-a o vodama priznato da „[v]oda nije kao drugi komercijalni proizvodi, već je naslijeđe koje treba čuvati, zaštititi i postupati s njome kao takvom”;
- AF. budući da se od 6. prosinca 2020. vodom trguje na tržištu budućnosnica Wall Streeta; budući da, prema Pedru Arroju, posebnom izvjestitelju UN-a za ljudska prava na

zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete, „voda ima niz ključnih vrijednosti za naše društvo koje tržišna logika ne prepozna i stoga ne može njima pravilno upravljati, osobito u financijskom području tako sklonom špekulacijama”; budući da se, prema mišljenju nekoliko stručnjaka UN-a, primjenom spekulativne logike na upravljanje dobrima koja su ključna za život i dostojanstvo pojedinaca krše ljudska prava siromašnih osoba, pogoršava rodna neravnopravnost i povećava ugroženost marginaliziranih zajednica;

- AG. budući da vlade imaju obvezu osigurati osnovne minimalne razine vodoopskrbe i odvodnje za sve; budući da se u izvješću posebnog izvjestitelja UN-a za ljudska prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete od 16. srpnja 2021. ističe da bi vodu trebalo smatrati javnim dobrom te da bi se njome trebalo upravljati u okviru pristupa temeljenog na ljudskim pravima kojim se jamči pravo na vodu i sanitarne uvjete i osigurava održivost vodnih ekosustava; budući da su vodoopskrba i sanitarni uvjeti usluge od općeg interesa i da bi se prihodima od sustava upravljanja vodom trebali financirati svi povezani izdaci i troškovi poboljšanja, pod uvjetom da se sačuva javni interes;
- AH. budući da su države, kako je prepoznato u Smjernicama EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta, obvezne poštovati, štiti i ispunjavati ta prava te da bi se treće strane trebale strogo suzdržavati od uplitanja u uživanje prava na vodu i sanitarne uvjete;
- AI. budući da se radnici koji rade u sanitarnom lancu suočavaju s mnogim rizicima, uključujući zdravstvene rizike koji proizlaze iz nesigurnih radnih uvjeta; budući da je tu često riječ o neformalnim radnicima koji nisu zaštićeni zakonima o radu; budući da uživanje prava na vodu i sanitarne uvjete ne bi smjelo ugrožavati sigurnost, dostojanstvo i dobrobit sanitarnih radnika;
1. ponovno potvrđuje da su prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete ljudska prava, pri čemu se ta dva prava međusobno dopunjuju; naglašava da je pristup čistoj vodi za piće neophodan za zdrav i dostojanstven život te ključan za razvoj ljudskog dostojanstva; naglašava da je pravo na vodu jedan od temeljnih preduvjeta za uživanje drugih prava te se kao takvo mora voditi logikom javnog interesa te općih javnih i globalnih dobara;
  2. ističe da su odgovarajući pristup objektima za usluge u području vodoopskrbe, sanitarnih uvjeta i higijene te pravo na zdravlje i život međusobno ovisni te spadaju u ključne preduvjete za javno zdravlje i ljudski razvoj; naglašava potrebu za čistom vodom u kontekstu pandemija i poziva Komisiju, države članice i treće zemlje na odgovarajuće djelovanje, strategije i politike kako bi se svima mogla pružiti dostatna zaštita;
  3. naglašava da je priznavanje prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete kao ljudskog prava bio temeljni korak prema većoj socijalnoj i okolišnoj pravdi; navodi da bi se napredak mogao poboljšati kad bi se tom sektoru dao veći politički prioritet te kad bi se osigurali bolja provedba i praćenje relevantnih politika, kao i učinkovitije financiranje i odgovornost te sudjelovanje javnosti u tom sektoru, posebno među najmarginaliziranijim članovima društva i u zemljama u razvoju; naglašava da bi

se u dodjeli sredstava EU-a i programiranju pomoći velika prednost trebala dati pomoći za osiguravanje zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta;

4. podsjeća na odgovornost država za promicanje i zaštitu svih ljudskih prava, koja su univerzalna, nedjeljiva, međuovisna i međusobno povezana te bi ih trebalo promicati i primjenjivati na pravedan, ravnopravan i nediskriminirajući način; stoga ponavlja da države moraju osigurati univerzalan, odgovarajući i cjenovno pristupačan pristup kvalitetnoj i zdravstveno ispravnoj vodi za piće u dostatnoj količini te poboljšati pristup vodi za sanitarne i higijenske potrebe; podsjeća da pravo na vodu znači da usluge vodoopskrbe moraju biti pristupačne za sve;
5. podsjeća da se države koje ratificiraju ugovor o ljudskim pravima obvezuju na zaštitu, poštovanje i ispunjavanje obveza preuzetih u međunarodnom, nacionalnom, regionalnom i lokalnom okviru za zaštitu tih prava; u tom pogledu smatra da priznavanje prava na vodu i sanitarne uvjete od strane međunarodne zajednice mora uključivati zaštitne i provedbene mehanizme te stoga poziva EU da promiče zaštitne mehanizme na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi se osiguralo da ostvarivanje prava na vodu i sanitarne uvjete za države nije fakultativno već provedivo pravo; poziva EU i države članice da posluže kao primjer i ratificiraju relevantne konvencije kao što su Protokol o vodi i zdravlju te Konvencija o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera iz 1992.;
6. apelira na EU i njegove države članice da na multilateralnim i regionalnim forumima promiču prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete te njihov normativni razvoj, među ostalim podupiranjem rada posebnog izvjestitelja UN-a za ljudska prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete; ističe važnost njegova rada i rada njegovih prethodnika, kao i rada u okviru drugih mehanizama UN-a za ljudska prava povezanih s ljudskim pravima na vodu i sanitarne uvjete;
7. ističe važnost Smjernica EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta te potiče institucije EU-a i države članice da ih provode u trećim zemljama i prema trećim zemljama te na multilateralnim forumima; naglašava važnost osposobljavanja osoblja EU-a u tom pogledu; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da redovito izvješćuju Parlament i njegove relevantne (pod)odbore o načinu na koji su primijenile te smjernice i da pritom navedu konkretne primjere svojih aktivnosti i njihova učinka;
8. poziva delegacije EU-a i misije država članica da, kako je istaknuto u smjernicama EU-a, u svojim bilateralnim dijalozima s partnerskim zemljama, posebno u okviru dijaloga o ljudskim pravima i sektorskih dijaloga, skreću pozornost na pitanja povezana s pravima na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete, kao i s položajem boraca za ljudska prava i nevladinih organizacija koje promiču ta prava;
9. naglašava da je napredak prema priznavanju prava na čist, zdrav i održiv okoliš, kako je navedeno u Rezoluciji 48/13 Vijeća UN-a za ljudska prava o ljudskom pravu na čist, zdrav i održiv okoliš, uvjet koji omogućuje ostvarivanje cilja zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta za sve; u tom pogledu pozdravlja normativne korake na međunarodnoj razini u vezi s kaznenim djelima protiv okoliša, uključujući ekocid;
10. potiče zemlje u razvoju da se pridruže dvjema globalnim konvencijama UN-a o

vodama, odnosno Konvenciji UN-a o vodama i Konvenciji UN-a o vodotocima, te da ih nastoje u potpunosti provesti, kao važne alate za potporu diplomaciji u području voda te potpori miru i sprečavanju sukoba putem prekogranične suradnje u području voda;

11. smatra da potpuno ostvarivanje prava na vodu ovisi o očuvanju biološke raznolikosti i klime te stoga zahtijeva da bi upravljanje vodom prvenstveno trebalo zadovoljavati okolišne interese, koji su osnovna potreba biljaka, životinja i ljudi, te društvene interese, uključujući integraciju rada i povećanje prihoda te poboljšanje sigurnosnih uvjeta osoba koje žive u siromaštvu;
12. naglašava da bolja vodoopskrba i odvodnja te bolje upravljanje vodnim resursima mogu potaknuti održivi gospodarski rast zemalja i uvelike doprinijeti smanjenju siromaštva;
13. ističe potrebu za anticipatornim djelovanjem u području pristupa vodi i sanitarnim uvjetima te potrebu za pouzdanim i usporedivim pokazateljima za mjerenje napretka ili nazadovanja u pristupu vodi i sanitarnim uvjetima;
14. naglašava da određeni razvojni modeli koji pogoduju velikim projektima i poslovnim djelatnostima velikog opsega negativno utječu na dostupnost i kvalitetu vode u svim zemljama te povećavaju borbu za vodu i pogoršavaju druge sukobe povezane s vodom; u tom kontekstu, insistira na važnosti ulaganja u održiva rješenja za vodu za piće, kao što su povratak vodnih ekosustava u zdravo stanje, recikliranje otpadnih voda, desalinizacija morske vode u obalnim područjima te poboljšanje kanalizacijskih sustava, navodnjavanja i poljoprivrednih praksi;
15. ističe da neučinkovito upravljanje vodnim resursima i onečišćenje prouzročeno industrijskim aktivnostima u kojima dolazi do zlouporabe negativno utječu na ostvarivanje ljudskih prava na vodu i sanitarne uvjete;
16. poziva Komisiju da poduzme mjere radi odvratanja od praksi koje ugrožavaju pravo na zdravstveno ispravnu i čistu vodu za piće i sanitarne uvjete te da te prakse podvrgne procjenama učinka na okoliš i ljudska prava;
17. prepoznaje važan rad koji obavljaju borci za prava u području okoliša i potrebu da ih se aktivno podupire te da se štite njihovi životi i zajamči njihova sigurnost, posebno kad je riječ o aktivistima koji brane pravo na vodu, te snažno osuđuje zločine kao što su ubojstva, otmice, mučenja, seksualno i rodno uvjetovano nasilje, prijetnje, uznemiravanje, zastrašivanje, kampanje ocrnjivanja, kriminalizacija, sudsko uznemiravanje, prisilne deložacije i raseljavanje koje provode mnogi državni i nedržavni počinitelji, uključujući vlade i multinacionalna poduzeća;
18. poziva EU da podupre ključan rad boraca za prava u području okoliša i organizacija civilnog društva; apelira na Komisiju, ESVD i države članice da ispune obvezu preuzetu u Smjernicama EU-a o borcima za ljudska prava te da prate i upozoravaju na pojedinačne slučajeve boraca za ljudska prava u području okoliša, posebno dobitnika i finalista izbora za nagradu „Saharov”, koji se suočavaju s napadima zbog svoje uloge u obrani vode i općih dobara;
19. naglašava da bi trebalo promicati sigurnost boraca za ljudska prava u području okoliša i njihovu slobodu djelovanja bez nasilja i zastrašivanja; očekuje od delegacija EU-a da

svoju potporu borcima za ljudska prava u području okoliša odrede kao prioritet i da sustavno i odlučno reagiraju na sve prijetnje ili napade na njih ili njihovu rodbinu te da o mjerama poduzetima u vezi s takvim slučajevima izvijeste Parlament; poziva EU i njegove države članice da pojačaju mehanizme zaštite i prevencije u korist boraca za ljudska prava u području okoliša; ponovno poziva na uspostavu koordiniranog sustava na razini EU-a za izdavanje viza za kratkotrajni boravak za privremeno premještanje boraca za ljudska prava, posebno onih koji rade na promicanju i zaštiti prava u području okoliša ili prava autohtonih naroda, koji su posebno ugroženi;

20. poziva države da poštuju pravo na društvene prosvjede i pravo na mirno okupljanje, posebno u kontekstu protivljenja projektima koji ugrožavaju uživanje ljudskog prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete; u tom kontekstu i kako je navedeno u Smjernicama EU-a o borcima za ljudska prava, poziva dužnosnike delegacija EU-a i veleposlanstava država članica da posjećuju borce za ljudska prava u pritvoru ili kućnom pritvoru te da prisustvuju njihovim suđenjima kao promatrači;
21. podsjeća da autohtoni narodi imaju važnu ulogu u održivom upravljanju prirodnim resursima i očuvanju biološke raznolikosti; potiče EU i njegove države članice da priznaju i zaštite prava autohtonih naroda na običajno vlasništvo i kontrolu nad njihovim zemljištima i prirodnim resursima, kako je navedeno u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda i Konvenciji Međunarodne organizacije rada br. 169, te da poštuju načelo slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka; od država članica koje to još nisu učinile zahtijeva da ratificiraju Konvenciju Međunarodne organizacije rada br. 169 o autohtonim narodima i plemenima; izražava posebnu zabrinutost zbog znatnog utjecaja određenih megaprojekata, uključujući infrastrukturne projekte, projekte ekstraktivne industrije i projekte proizvodnje energije, na ljudska prava na vodu i sanitarne uvjete, posebno za autohtone narode; ustraje u tome da je važno osigurati provedbu istinskih i sveobuhvatnih procjena učinka na ljudska prava te da se s pogođenim stanovništvom i skupinama civilnog društva savjetuje u dobroj vjeri, kao i da, gdje je to relevantno, autohtono stanovništvo da svoj slobodan, prethodni i informirani pristanak u pogledu svakog megaprojekta; poziva državne i nedržavne aktere da izbjegavaju djelovanja kojima se ugrožavaju prava autohtonih naroda, osoba afričkog podrijetla i ruralnih zajednica na zemljište, vodu, ekosustave i biološku raznolikost te poziva nadležna tijela da pravno priznaju njihovo vlasništvo, posjede, prava i odgovornosti; ustraje u važnosti održavanja otvorenih, uključivih i participativnih savjetovanja kad je riječ o važnim javnim odlukama o upravljanju vodama;
22. poziva Komisiju da pažljivo provjerava da se infrastrukturnim i energetskim projektima koji se financiraju iz raznih instrumenata za razvojnu suradnju i vanjsku politiku, među ostalim s pomoću Europske investicijske banke, poštuju i ne ugrožavaju ljudska prava, uključujući ljudsko pravo na vodu i sanitarne uvjete, i ciljevi održivog razvoja te da ti projekti ne pridonose prisilnom udaljavanju autohtonih naroda s njihovih zemljišta i teritorija;
23. naglašava da je potrebno staviti veći naglasak na održivu i otpornu vodoopskrbnu i sanitarnu infrastrukturu te podupirati zajednice provedbom mjera za smanjenje rizika od katastrofa i upotrebom svih potrebnih alata za mapiranje rizika povezanih s vodom, kao i sustava ranog upozoravanja; poziva Komisiju da pruži potporu inicijativi *Resilient*

Water Accelerator;

24. osuđuje činjenicu da i dalje postoje rodne nejednakosti u ostvarivanju ljudskih prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete, kao i da nemogućnost ostvarivanja tih prava dovodi do rodno uvjetovane diskriminacije; sa zabrinutošću primjećuje i da te nejednakosti imaju razoran učinak na prava žena, posebno kao rezultat posebnih potreba žena i djevojčica u pogledu menstrualne higijene i zdravlja, zbog čega je ženama i djevojčicama teško voditi siguran i zdrav život; ističe da je cjenovno pristupačan pristup vodi i odgovarajućim sanitarnim i higijenskim uvjetima ključan preduvjet za javno zdravlje i ljudski razvoj, uključujući pravo djevojčica na obrazovanje, te ustraje u tome da bi sektoru vodoopskrbe i odgovarajućih sanitarnih i higijenskih uvjeta u zemljama u razvoju trebalo dati visoki prioritet u razvojnoj politici EU-a;
25. poziva da se žene i djevojčice zaštite od fizičkih prijetnji ili napada, uključujući seksualno nasilje, dok prikupljaju vodu za kućanstvo ili pristupaju sanitarnim čvorovima izvan svojeg doma; poziva na poduzimanje mjera kojima će se smanjiti vrijeme koje žene i djevojčice troše na prikupljanje vode za kućanstvo kako bi se riješio problem negativnog učinka loše vodoopskrbe i sanitarnih usluga na pristup djevojčica obrazovanju;
26. naglašava da EU i njegove države članice moraju u bliskoj suradnji s UN-om i međunarodnom zajednicom raditi s primateljima strane pomoći na iskorjenjivanju globalnog siromaštva u pogledu vode, osiguravajući pritom odgovarajuće sanitarne uvjete za sve; poziva sve države da ispune svoje obveze iz Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, a posebno iz njezina članka 14. kojim se od država potpisnica traži da osiguraju da žene iz ruralnih područja imaju pravo na odgovarajuće životne uvjete, među ostalim, u pogledu sanitarnih uvjeta i vodoopskrbe;
27. poziva Komisiju i ESVD da primjenjuju transformativan i intersekcijski rodno osjetljiv pristup upravljanju vodnim resursima te programima u području vodoopskrbe i odvodnje, kao i da uključe politike popraćene konkretnim akcijskim planovima i odgovarajućim financijskim sredstvima u skladu s instrumentima EU-a za vanjsko financiranje i Akcijskim planom za rodnu ravnopravnost (GAP III), odnosno planom za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a za razdoblje 2021. – 2025.; poziva na promicanje vodstva žena i na njihovu potpuno, učinkovito i ravnopravno sudjelovanje u planiranju, donošenju odluka i provedbi odluka o upravljanju vodoopskrbom i odvodnjom;
28. naglašava da je pristup sigurnoj vodi za piće jedan od glavnih aktualnih problema, posebno s obzirom na to da se gotovo 60 % vodonosnih resursa prostire preko političkih granica teritorija; podsjeća da je Vijeće u svojim zaključcima iz 2018. osudilo upotrebu vode kao ratnog oružja i smatralo da „u tom kontekstu uništavanje vodne infrastrukture, onečišćavanje vode ili preusmjeravanje vodotoka kako bi se ograničio ili spriječio pristup vodi moglo bi predstavljati povrede međunarodnog prava”; podsjeća da namjerno uskraćivanje vode koje dovodi do istrebljenja civila prema Statutu Međunarodnog kaznenog suda predstavlja zločin protiv čovječnosti i da se može smatrati ratnim zločinom jer je prema Ženevskim konvencijama iz 1949. zabranjeno svako napadanje ili uništavanje postrojenja za vodoopskrbu i odvodnju te instalacija za navodnjavanje;

29. ozbiljno je zabrinut zbog toga što je cilj kršenja prava na vodu i sanitarne uvjete u okupiranim područjima zapravo preseljenje ljudi s njihovih teritorija te je zabrinut zbog uskraćivanja pristupa odgovarajućim zalihama vode, vodnim resursima i povezanoj infrastrukturi; podsjeća da svi narodi, uključujući one na okupiranim područjima, uživaju suvereno pravo na kontrolu svojeg prirodnog bogatstva; apelira na okupatorske sile da poduzmu hitne mjere kako bi se ljudima koji žive na okupiranim područjima osigurali pristup i pravedna distribucija vode te, posebno, da u skladu s Rezolucijom 73/255 Opće skupštine UN-a od 20. prosinca 2018. zajamče da osobe koje žive na okupiranim područjima imaju kontrolu nad svojim vodnim resursima, uključujući upravljanjem vodom, njezino crpljenje i distribuciju;
30. poziva EU da donese političku strategiju za olakšavanje rješenja u tim područjima i za poticanje zemalja koje se nalaze u glavnim područjima sukoba povezanih s vodom da potpišu Konvenciju o vodama;
31. ozbiljno je zabrinut zbog nedostatka pristupa vodi i sanitarnim uvjetima u izbjegličkim kampovima; naglašava obvezu država da izbjeglicama osiguraju pravo na sanitarne čvorove i vodu;
32. ističe da voda, iako ponekad može ukazivati na sukob, može imati i pozitivnu ulogu u promicanju mira i suradnje; podupire diplomatski angažman EU-a u pogledu prekogranične suradnje u području voda kao instrumenta za mir, sigurnost i stabilnost te ističe važnost integriranog upravljanja vodnim resursima i potrebu za većom komplementarnošću između humanitarnih, razvojnih i mirovnih mjera kako bi se odgovorilo na hitne potrebe i kako bi se ranije reagiralo na temeljne uzroke i spriječile humanitarne krize povezane s vodom i sanitarnim uvjetima;
33. ističe da poduzeća u cijelom svijetu moraju osigurati da se njihovim aktivnostima ne krši ili zlorabljiva ostvarivanje ljudskog prava na pristup zdravstveno ispravnoj vodi za piće u skladu s Vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te deklaracijama, paktovima i ugovorima Ujedinjenih naroda u kojima je sadržano to pravo; nadalje poziva države da nastoje ostvariti ciljeve utvrđene u okviru cilja održivog razvoja br. 6 te da donesu zakone kako bi se osiguralo da poduzeća ne ugrožavaju jednak pristup odgovarajućoj opskrbi vodom; apelira na EU i njegove države članice da konstruktivno sudjeluju u radu međuvladine radne skupine UN-a za transnacionalne korporacije i druge poslovne subjekte u pogledu ljudskih prava radi uspostave obvezujućeg međunarodnog instrumenta za reguliranje aktivnosti transnacionalnih korporacija i drugih poduzeća u području međunarodnog prava koje se odnosi na ljudska prava;
34. poziva delegacije EU-a i misije država članica u zemljama izvan EU-a da obrate posebnu pozornost na poduzeća, uključujući ona sa sjedištem u EU-u, koja bi mogla uskratiti ili ugroziti uživanje prava na vodu i sanitarne uvjete; ističe da žrtve takvih kršenja moraju imati pristup učinkovitoj sudskoj zaštiti ili drugim odgovarajućim pravnim lijekovima, kao i mehanizmima za pritužbe;
35. naglašava da europska poduzeća i kada posluju u zemljama izvan EU-a moraju poštovati pravne obveze u pogledu jačanja i dužne pažnje poduzeća koje se moraju ispunjavati u EU-u; ističe važnost sprečavanja, rješavanja i ublažavanja negativnih

učinaka na ljudska prava na vodu i odgovarajuće sanitarne uvjete unutar obveznih okvira za postupanje s dužnom pažnjom; poziva Komisiju i države članice da razmotre i prouče načine na koje bi se moglo pružiti više informacija i osigurati transparentnost za potrošače kad je riječ o učinku proizvoda na održivost vodnih resursa, među ostalim i u smislu vodenog otiska;

36. naglašava činjenicu da se, kako je ustvrdilo nekoliko stručnjaka UN-a, voda često tretira kao puka roba bez dodatnih društvenih i kulturnih razmatranja, čime se krše osnovna ljudska prava i doprinosi sve većem uništavanju okoliša i povećanju osjetljivosti onih najsiromašnijih i najmarginaliziranijih u društvima, što je suprotno ciljevima održivog razvoja; podsjeća da su vodoopskrba i odvodnja usluge od općeg interesa, a ne roba; one nisu luksuzni ni potrošački proizvod te se njima stoga ne smije trgovati kao takvima; ističe činjenicu da je voda iscrpan resurs te poziva Komisiju i države članice da poduzmu preventivne mjere protiv globalne nestašice vode i da podrže zemlje izvan EU-a u rješavanju problema nestašice vode;
37. poziva države da donesu pravne mjere kojima se sprečava da voda bude predmet finansijskih špekulacija na tržištima budućnosnica te da promiču odgovarajući okvir upravljanja uslugama vodoopskrbe i odvodnje u skladu s pristupom koji se ponajprije temelji na ljudskim pravima i razmatranjima o općim dobrima; poziva EU i nacionalne vlade da promiču i podupiru neovisna regulatorna tijela za vodu koja mogu pomoći u provedbi standarda ljudskih prava;
38. podsjeća da, kao što je prepoznato u Okvirnoj direktivi EU-a o vodama, voda nije puki komercijalni proizvod nego javno dobro neophodno za ljudski život i dostojanstvo; napominje da su vodoopskrbne usluge zapravo usluge od općeg interesa koje su posebne prirode te stoga prvenstveno spadaju u sferu javnog interesa; podsjeća da je važno da se u okviru vanjskih politika i instrumenata EU-a, kao što su ugovori o trgovini i ulaganjima i Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, kao i u aktivnostima europskih poduzeća, poštuju ljudska prava na vodu za piće i sanitarne uvjete u predmetnim zemljama;
39. naglašava da je voda opće javno dobro te da se mora zajamčiti dostatna i kontinuirana opskrba vodom visoke kvalitete; poziva države i donatore da, među ostalim, kroz ulaganja kojima se povećava pristup uslugama vodoopskrbe i odvodnje te kojima se održava postojeća infrastruktura te pružanje i korištenje povezanih usluga, ojačaju promicanje usluga vodoopskrbe i odvodnje kao temeljnih javnih usluga za sve; smatra da je ulaganje u jačanje kapaciteta i upravljanje vodnim sustavima, kao i u njihov rad i održavanje, ključno za stvaranje stabilnih i održivih usluga vodoopskrbe i odvodnje;
40. poziva EU da podupire treće zemlje u njihovim djelovanjima kojima se jamči univerzalan i nediskriminirajući pristup vodi i sanitarnim čvorovima te da ekonomski ili socijalno ranjivim kućanstvima zajamči minimalnu razinu opskrbe vodom koja im je potrebna za egzistenciju;
41. poziva EU da također ulaže u zaštitu i obnovu prirodnih ekosustava (uključujući šume, poplavna područja, močvarna područja itd.) koji često pružaju isplativija i održivija rješenja za upravljanje vodama u usporedbi s konvencionalnim rješenjima za infrastrukturu u pogledu skladištenja vode, pročišćavanja vode, kontrole erozije te

umjerenih i ekstremnih vremenskih nepogoda;

42. potiče države da usvoje najadekvatniji model pružanja usluge vodoopskrbe i odvodnje te da pokrenu transparentan i solidan proces za poboljšanje stvarnog uživanja ljudskih prava na vodu i sanitarne uvjete u svojim društvima; poziva vlade da povećaju javna ulaganja u održivu infrastrukturu povezanu s vodom i da zaštite vodu kao ključno javno dobro;
43. ističe da je potrebno uskladiti upotrebu vode s primjenom novih tehnologija za očuvanje i smanjenje onečišćenja voda te recikliranje otpadnih voda kako bi se poboljšale metode vodoopskrbe, pročišćavanja vode i odvodnje;
44. poziva EU da podrži održivo upravljanje vodama u poljoprivrednom sektoru, u kojem se mobilizira više od 70 % vodnih resursa, i to tako da ulaže u održive sustave navodnjavanja i skladištenja vode, da se optimizira i smanji upotreba slatke vode u poljoprivredi duž cijelog lanca opskrbe, da se smanji rasipanje hrane i da se potiče agroekologija obnavljanjem močvarnih područja, ali i da se, gdje je to moguće, smanji upotreba pesticida i gnojiva koji predstavljaju rizik od onečišćenja voda, posebno podzemnih voda;
45. podsjeća da je pristup vodi također izazov za potrošnju energije, kako u pogledu proizvodnje tako i u pogledu crpljenja; u tom kontekstu naglašava da je važno poticati bolje gospodarenje energijom, kao i rješenja za ponovnu uporabu pročišćenih otpadnih voda, kako bi se pročišćavanjem otpadnih voda ograničila potrošnja slatke vode;
46. poziva Svjetsku banku i Međunarodni monetarni fond da pri dodjeli bespovratnih sredstava, zajmova i tehničke pomoći destimuliraju nametanje uvjeta kojima se od vlada zahtijeva privatizacija usluga vodoopskrbe i odvodnje;
47. poziva Komisiju da osigura dostatnu financijsku potporu aktivnostima za razvoj kapaciteta u području voda, surađujući s postojećim međunarodnim platformama i institucijama; podržava Svjetsku platformu vodne solidarnosti koju je pokrenuo Program UN-a za razvoj kako bi se u suradnji s lokalnim vlastima našla rješenja za izazove povezane s vodom; pozdravlja Konferenciju UN-a o vodama 2023. kao priliku za razvoj međusektorskih pristupa kako bi se postigli ciljevi povezani s vodom i kako bismo se vratili na put prema ostvarivanju cilja održivog razvoja br. 6;
48. poziva Komisiju i ESVD da potaknu zemlje izvan EU-a da dionicima, uključujući organizacije civilnog društva te autohtone i lokalne zajednice koje rade na rješavanju kršenja prava na vodu i sanitarne uvjete, dodijele odgovarajuća sredstva i pristup relevantnim informacijama te da im omoguće smisleno sudjelovanje u postupcima donošenja odluka povezanih s vodom, prema potrebi, kako bi se osigurao njihov angažman u smislu informiranih i na rezultate usmjerenih doprinosa oblikovanju i provedbi vodne politike; smatra da je za ostvarivanje ljudskog prava na vodu za piće od ključne važnosti promicati i jačati mreže stručnjaka u području ljudskih prava, organizacija civilnog društva i predstavnika zajednice na svim razinama te u tom smislu poziva vlade da osmisle mehanizme za uključiv sustav upravljanja vodama;
49. poziva EU da pomogne trećim zemljama u poštovanju, ostvarivanju i promicanju prava radnika u industriji pročišćavanja otpadnih voda, uključujući njihova prava na

dostojanstvo, sigurnost i zdravlje te pravo da se organiziraju;

50. ponovno ističe da su osobe koje žive u siromaštvu, posebno žene i djevojčice, manjine i osobe s fizičkim i/ili psihičkim invaliditetom, najteže pogođene nedostatkom pristupa zdravstveno ispravnoj i čistoj vodi te sanitarnim uslugama; naglašava da su nejednakosti u pristupu vodi i sanitarnim uvjetima često posljedica sustavnih nejednakosti ili isključenosti; poziva vlade da prate nejednakosti u pristupu vodi i sanitarnim uvjetima te da poduzmu odlučne mjere kao što je poticanje ulaganja u sanitarne sustave i sustave opskrbe, uključujući javne sustave, uz promicanje učinkovitosti i očuvanja vode kao oskudnog resursa; također poziva vlade da zajamče nediskriminaciju u pristupu uslugama vodoopskrbe i odvodnje kao javnim dobrima te da osiguraju da se one pružaju svima, posebno dajući prednost pristupu žena, djevojčica i ranjivih skupina kako bi se ispravila sustavna isključenost i diskriminacija; potiče vlasti da preispitaju svoje zakonodavne, političke i praktične okvire u području voda s obzirom na načela i standarde u pogledu ljudskih prava kako bi pomogle da se mjere usredotoče na uklanjanje prepreka napretku;
51. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

3.3.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ

upućeno Odboru za vanjske poslove

o pristupu vodi kao ljudskom pravu: vanjska dimenzija
(2021/2187(INI))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Stéphane Bijoux

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da prema podacima UN-a otprilike 2,2 milijarde ljudi nema pristup sigurnoj vodi za piće, a 4,2 milijarde ljudi nema sanitarne usluge;
- B. budući da 129 zemalja neće uspjeti održivo upravljati vodnim resursima do 2030., posebno regije kao što su zapadna i južna Azija te sjeverna Afrika u kojima su razine nestašice vode vrlo visoke, više od 70 %, dok su se u jugoistočnoj Aziji, Latinskoj Americi i Karibima te supsaharskoj Africi razine nestašice vode povećale od 2017. do 2018.;
- C. budući da se procjenjuje da će do 2050. 25 % svjetskog stanovništva živjeti u zemljama u kojima će nedostatak slatke vode biti kroničan i stalan;
- D. budući da su se između 1970. i 2015. prirodna močvarna područja smanjila za 35 %;
- E. budući da se predviđa da će do 2040. globalna potražnja za vodom premašiti ponudu za 40 %;
- F. budući da je EU najveći „uvoznik” virtualne vode u svijetu jer su poduzeća u EU-u uložila u gotovo 6 milijuna hektara zemljišta izvan EU-a, među ostalim za poljoprivredu, proizvodnju biogoriva i stočarsku proizvodnju;
- G. budući da nedostatak vode ugrožava sigurnost opskrbe hranom i uzrokuje bolesti koje se prenose zaraženom vodom, kao što su kolera, tifoid ili proljev;
- H. budući da 567 milijuna ljudi živi u afričkim gradovima te da taj broj i dalje brzo raste; budući da će kontinent doživjeti najbrži urbani rast na svijetu;
- I. budući da se gradovi diljem Afrike suočavaju sa sve većim izazovima u pogledu vode,

posebno zbog lošeg urbanističkog planiranja, nepristupačnog, nepouzdanog i nesigurnog pristupa vodi i odvodnji, uništavanja okoliša i onečišćenja vode;

- J. budući da prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije i UNICEF-a dvoje od petero djece koja su živjela u supsaharskoj Africi 2019. nisu imala osnovnu uslugu opskrbe pitkom vodom u školi;
  - K. budući da bi prema nedavnom izvješću Svjetske banke klimatske promjene mogle biti uzrok unutarnjih migracija koje bi obuhvatile do 216 milijuna ljudi;
  - L. budući da je 125 zemalja u razvoju od njih ukupno 154 kao prioritetna područja u svoje nacionalne planove prilagodbe klimatskim promjenama, u skladu s ciljem održivog razvoja br. 13, uključilo slatkovodne resurse te kopnene i močvarne ekosustave;
  - M. budući da se u zaključcima Vijeća od 19. studenoga 2021. o diplomaciji u području voda u vanjskom djelovanju EU-a naglašava da je „voda preduvjet za ljudski opstanak i dostojanstvo te temeljna osnova za otpornost društava i okoliša”;
  - N. budući da bi ostvarenje univerzalne vodoopskrbe i odvodnje uz sigurno upravljanje u razdoblju od 2021. do 2040. rezultiralo neto dohotkom od između 37 i 86 milijardi USD godišnje;
  - O. budući da je pandemija bolesti COVID-19 istaknula potrebu za ubrzanjem napretka u pogledu opskrbe vodom, sanitarnih uvjeta i higijene (WASH) u školama;
  - P. budući da trenutačni globalni porast u izgradnji brana, povezan s proizvodnjom energije i opskrbom vodom za navodnjavanje, izaziva zabrinutost u pogledu pristupa vodi, uključujući pitanje isparavanja pohranjene vode;
  - Q. budući da je zahvaljujući zdravim ekosustavima moguće poboljšati količinu i kvalitetu vode te istodobno povećavati otpornost na klimatske promjene;
1. ponovno potvrđuje da su pristup sigurnoj, čistoj, dostupnoj i cjenovno pristupačnoj vodi i odvodnji ključni imperativi i temeljna ljudska prava, na što se podsjeća u kontekstu Rezolucije Opće skupštine UN-a 64/292 od 28. srpnja 2010.;
  2. naglašava da je za dostupnost vode potrebno osigurati višesektorski pristup s više dionika uz snažnu predanost suradnji sa svim uključenim partnerima, kao i dobro upravljanje;
  3. napominje da je pristup vodi neodvojivo povezan sa zdravljem i obrazovanjem, posebno za žene, te sa zaštitom i obnovom ekosustava povezanih s vodom, a povezan je i s pristupom zemljištu, pravima vlasništva nad zemljištem, koja moraju biti izvršiva na sudu, i sa sigurnošću opskrbe hranom, kao i s pristupom energiji i sigurnosti;
  4. naglašava da bolja opskrba vodom i odvodnja te bolje upravljanje vodnim resursima mogu potaknuti održivi gospodarski rast zemalja i uvelike doprinijeti smanjenju siromaštva;
  5. naglašava da se voda mora smatrati globalnim javnim dobrom, a ne robom;

6. poziva EU da promiče pristup koji se temelji na ljudskim pravima u pogledu pristupa vodi i odvodnji u skladu s UN-ovim desetljećem vode 2018. – 2028. kako u svojem vanjskom djelovanju tako i tijekom sljedećeg Svjetskog foruma o vodama u Dakaru, na međunarodnoj konferenciji na visokoj razini o vodi u Dushanbeu 2022. i na konferenciji UN-a na visokoj razini o desetljeću vode u New Yorku 2023. kako bi se nastavilo raditi na šestom cilju održivog razvoja u pogledu sigurne vode za piće i odvodnje te kako bi se svim zemljama omogućilo da do 2030. ostvare što su zacrtale u okviru tog cilja na nediskriminirajući način, uz istodobno uklanjanje nejednakosti u pristupu vodi, koja utječe na ranjive i marginalizirane skupine;
7. izražava zabrinutost zato što je pristup pitkoj vodi i odvodnji, zbog toga što je jednostavno nema dovoljno ili je zagađena ili zbog nedovoljne infrastrukture i lošeg upravljanja, strogo ograničen u zemljama u razvoju (samo svaka druga osoba ima takav pristup) i izrazito limitiran u supsaharskoj Africi (ima ga samo jedna od osam osoba u ruralnim područjima);
8. naglašava da brzorastuće stanovništvo Afrike i promjenjivi urbani kontekst zahtijevaju hitne mjere za izgradnju otpornosti u pogledu pristupa vodi; ističe velike nejednakosti u pristupu osnovnoj infrastrukturi, što nerazmjerno opterećuje siromašne stanovnike gradova u pogledu pristupa vodi;
9. ističe da su čista voda te dobre higijenske i sanitarne usluge ključni za održivi rast i izgradnju otpornosti najugroženijih zajednica; stoga poziva EU da pojača svoju tehničku i financijsku potporu kako bi gradovi u zemljama u razvoju postali otporniji na šokove povezane s vodom, među ostalim održivim urbanim planiranjem, uz istodobno pružanje bolje integracije građana ruralnih područja koji prelaze u urbana okruženja;
10. poziva na hitne mjere nakon pandemije bolesti COVID-19 i s obzirom na sve veći broj prirodnih katastrofa povezanih s klimatskim promjenama, uključujući sve veće razmjere i učestalost poplava, suša, povećane temperature vode i smanjenje otopljenog kisika, porast razine mora i pogoršanje kvalitete vode zbog sve većeg onečišćenja i onečišćenja koji su, među ostalim izvorima, posljedica otjecanja poljoprivrednih voda, nepročišćenih industrijskih i komunalnih otpadnih voda i krčenja šuma; nadalje poziva da pristup vodi i odvodnji bude prioritet u zemljama u razvoju, posebno u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, uključujući u humanitarnom kontekstu, s obzirom da je to jedna od ključnih sastavnica ljudskog razvoja;
11. naglašava da postoji nedostatak financiranja i javnih ulaganja u vodu i održivu infrastrukturu u zemljama u razvoju; poziva države članice i međunarodne organizacije da osiguraju financijska sredstva kako bi se pomoglo u izgradnji kapaciteta i prijenosu tehnologije u zemlje u razvoju, čime bi se pak osigurala sigurna, čista, dostupna i cjenovno pristupačna pitka voda, higijenske usluge i sanitarne usluge za sve, posebno za najugroženije;
12. ističe potrebu za anticipatornim djelovanjem u području pristupa vodi i odvodnji te potrebu za pouzdanim i usporedivim pokazateljima za mjerenje napretka ili nazadovanja u pristupu vodi i odvodnji;
13. naglašava da je potrebno staviti veći naglasak na održivu i otpornu vodoopskrbnu i sanitarnu infrastrukturu i zajednice provedbom komponenti za smanjenje rizika od

katastrofa i upotrebom svih potrebnih alata za mapiranje rizika povezanih s vodom, kao i sustava ranog upozoravanja; poziva Komisiju da pruži potporu Akceleratoru za održivu vodoopskrbu;

14. ističe da je potrebno povezati humanitarne odgovore kojima se spašavaju životi s razvojem održivih vodoopskrbnih i sanitarnih sustava za sve; naglašava da je važno mobilizirati financijska sredstva i tehničku pomoć kako bi se olakšala izgradnja kapaciteta i zadovoljile najhitnije potrebe za pružanjem osnovnih usluga vodoopskrbe i odvodnje tijekom kriza;
15. podsjeća da je Komisija u razdoblju 2014. – 2020. izdvojila gotovo 2,6 milijardi EUR za pitanja povezana s vodom te poziva na to se redovno nastave ulagati naponi u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju te da se premaši iznos od 20 % rashoda namijenjenih ljudskom razvoju, osiguravajući pritom da se dosljedan udio od 30 % namijenjen borbi protiv klimatskih promjena dodijeli jačanju infrastrukture za vodu i odvodnju kako bi se iskorijenilo siromaštvo u pogledu vode i sanitarnih uvjeta;
16. poziva EU da pruži bolju potporu zemljama u razvoju ulaganjem u relevantne institucije, kapacitete, upravljačke strukture i procese kako bi se osigurali kvalitetni i održivi kapaciteti i usluge za upravljanje sanitarnim i otpadnim vodama te da ulaže u smanjenje rizika od onečišćenja i kontaminacije vode, u razvoj tehnologija za recikliranje otpadnih voda, kao i u razvoj inovativnih rješenja za stvaranje vodotočaka i objekata za pranje ruku te upravljanje njima i u promicanje zdravih higijenskih praksi;
17. poziva EU da također ulaže u zaštitu i obnovu prirodnih ekosustava (uključujući šume, poplavna područja, močvarna područja itd.) koji često pružaju isplativija i održivija rješenja za upravljanje vodama u usporedbi s konvencionalnim rješenjima za infrastrukturu u pogledu skladištenja vode, pročišćavanja vode, kontrole erozije te umjerenih i ekstremnih događaja;
18. poziva EU da maksimalno poveća učinak pomoći u području ljudskog razvoja tako što će osigurati da su usluge vodoopskrbe, sanitarnih uvjeta i higijene integrirane u sve programe i strategije u području zdravlja, prehrane, obrazovanja, invaliditeta i rodne ravnopravnosti, a ciljevi i pokazatelji u pogledu vode, sanitarnih uvjeta i higijene uključeni;
19. poziva EU da podrži javno upravljanje vodama u zemljama u razvoju i naglašava da je važno da je službena razvojna pomoć EU-a za vodu, sanitarne usluge i higijenu usmjerena na zemlje i zajednice s najnižim dohotkom;
20. skreće pozornost na glavnu geostratešku dimenziju i sigurnosna pitanja povezana s vodom; ističe da pristup vodi može dovesti do iznenadnih sukoba i ratova zbog vode, što bi moglo prouzročiti milijune žrtava i dovesti do povećanja migracija, posebno prisilnog raseljavanja zbog suša, nesigurnosti opskrbe hranom ili gladi;
21. sa zabrinutošću napominje da u mnogim dijelovima svijeta ne postoje sporazumi o suradnji za prekogranične rijeke, jezera i vodonosnike ili su preslabi za suočavanje sa sve većim izazovima povezanim s vodom;
22. naglašava koristi od bolje prekogranične suradnje u području voda i snažnijeg

upravljanja vodnim sustavima u cilju poticanja povezanosti vode, hrane, energije i ekosustava, izbjegavanja sukoba i očuvanja održivog upravljanja vodnim resursima te zaštite ekosustava;

23. poziva Komisiju da podrži diplomaciju u području voda te da promiče regionalnu suradnju u tom području, posebno u pogledu zajedničkog upravljanja vodnim resursima oko 286 prekograničnih riječnih slivova; nadalje, poziva na razvoj politika i operativnih programa koji se bave sigurnosnim, prehrambenim, upravljačkim i ekološkim izazovima povezanim s prekograničnim riječnim slivovima kako bi se osigurala sigurna i otporna budućnost u tim područjima;
24. potiče zemlje u razvoju da se pridruže dvjema globalnim konvencijama Ujedinjenih naroda o vodama, odnosno Konvenciji UN-a o vodama i Konvenciji UN-a o vodotocima, te da ih nastoje u potpunosti provesti, kao važne alate za potporu diplomaciji u području voda, potpori miru i sprečavanju sukoba putem prekogranične suradnje u području voda;
25. naglašava da je potrebno rješavati složene konkurentne i sve veće zahtjeve za vodnim resursima; poziva na pružanje potpore Timu Europa u jačanju koordiniranog, usklađenog, integriranog i održivog upravljanja vodama u zemljama u razvoju uzimajući u obzir njegove različite upotrebe (poljoprivreda, proizvodnja hrane, sanitarni i zdravstveni uvjeti, higijena, proizvodnja energije, konkurentski zahtjevi industrije itd.), posebno uzimajući u obzir sve veću nepredvidivost opskrbe vodom zbog klimatskih promjena;
26. podsjeća da bi koordinirane, integrirane i održive politike upravljanja vodnim resursima trebale biti transparentne i uključive te da bi se njima trebalo poticati sudjelovanje više dionika u svim sektorima i na svim razinama; ističe da je važno provoditi procjena učinka koji projekti ulaganja u poljoprivredu i energetiku imaju na ljudska prava;
27. ističe da je potrebno uskladiti upotrebu vode s primjenom novih tehnologija za očuvanje, smanjenje onečišćenja voda i recikliranje otpadnih voda kako bi se poboljšao način na koji se voda pruža, pročišćava i odlaže;
28. poziva EU da podrži održivo upravljanje vodama u poljoprivrednom sektoru, kojim se mobilizira više od 70 % vodnih resursa, i to tako da ulaže u održive sustave navodnjavanja i skladištenja vode, da se optimizira i smanji upotreba slatke vode u poljoprivredi duž cijelog lanca opskrbe, da se smanji rasipanje hrane i da se poticanjem agroekologije obnavljaju močvarna područja, ali i da se, gdje je to moguće, smanji upotreba pesticida i gnojiva koji predstavljaju rizik od onečišćenja voda, posebno podzemnih voda;
29. podsjeća da je pristup vodi također izazov za potrošnju energije, kako u pogledu proizvodnje tako i u pogledu dobivanja; u tom kontekstu naglašava važnost poticanja boljeg gospodarenja energijom, kao i rješenja za ponovnu uporabu pročišćenih otpadnih voda, kako bi se ograničila potrošnja slatke vode pročišćavanjem otpadnih voda;
30. poziva na uspostavu učinkovitih mehanizama odgovornosti za sve pružatelje usluga vodoopskrbe i odvodnje kako bi se zajamčilo da poštuju ljudska prava i da ne dolazi do kršenja ili povreda istih;

31. naglašava da je potrebno prava na vodu uključiti u trgovinske sporazume s trećim zemljama, a pravno obvezujuće obveze nametnuti poduzećima iz EU-a koja posluju u trećim zemljama kako bi se, primjerice, ta poduzeća uskladila s Direktivom o vodi za piće i kada posluju u inozemstvu;
32. naglašava da bi se poduzeća iz EU-a koja ulažu u zemlje u razvoju trebala suzdržati od pritiska na lokalne vodne resurse i zemljišta, posebno u poljoprivrednom i industrijskom sektoru, te izbjegavati špekulacije vodom; istodobno naglašava da potreba za gospodarskim razvojem ne bi trebala potaknuti te zemlje da se usredotoče na aktivnosti s velikom potrošnjom vode koje bi mogle ugroziti pristup stanovništva vodi;
33. uzima u obzir potencijal privatnog sektora za opskrbu vodom i poziva na pojačanu suradnju s MSP-ovima i lokalnim poduzećima koja mogu primijeniti vrijedna rješenja i inovativne pristupe u osmišljavanju, izgradnji ili obnovi postojećih vodnih usluga ili u drugim projektima povezanim s vodom;
34. poziva EU i njegove države članice da osiguraju da velika poduzeća i njihovi relevantni podugovaratelji poštuju pravilan način provedbe strategija dužne pažnje i obveza izvješćivanja (u skladu sa standardima EU-a) o suradnji u području vodnih aktivnosti; poziva na to da se pravo na pristup vodi i druga temeljna ljudska prava uzmu u obzir u zakonodavnom prijedlogu o korporativnoj dužnoj pažnji;
35. podsjeća da su rješenja i programi učinkovitiji kada su osmišljeni u suradnji s lokalnim znanjem i uz sudjelovanje zajednice; stoga naglašava potrebu za podupiranjem malih i lokalno vođenih projekata koji imaju izravan učinak na osiguravanje i poboljšanje pristupa stanovništva vodoopskrbnim i sanitarnim objektima, među ostalim u ruralnim područjima i obalnim zajednicama koje ovise o morskim resursima;
36. poziva na to da se posebna pozornost posveti ženama i djevojčicama u zemljama u razvoju jer se one često suočavaju s posebnim preprekama u pristupu vodi i sanitarnim uslugama, pri čemu je većina njih zadužena za nabavku vode umjesto da idu školu, a s druge strane, prisiljene su napustiti školovanje ako nema pristupa odgovarajućim sanitarnim čvorovima;
37. naglašava da nedostatak pristupa vodi može znatno ugroziti prava žena i djevojčica na obrazovanje, zdravlje, dostojanstvo, prehranu i sigurnost, kao i njihovo političko i gospodarsko sudjelovanje; poziva EU da pruži potporu ženama, uključujući one koje pripadaju diskriminiranim manjinama, u obrani njihovih prava na vodu te da osigura njihovo sudjelovanje u postupku donošenja odluka o projektima povezanim s pristupom vodi;
38. podsjeća da je pristup sigurnim i poboljšanim izvorima vode ključan za djecu koja su posebno ugrožena kada su izložena nedostatku higijene, neishranjenosti i bolestima povezanim s vodom;
39. poziva EU da, u skladu s načelima djelovanja utvrđenima u smjernicama EU-a za zaštitu boraca za ljudska prava, osigura zaštitu boraca za ljudska prava u području okoliša, posebno boraca za ljudska prava autohtonih naroda i boraca za zemljišta, koji se mogu dovesti u opasnost, diskriminirati, progoniti, kriminalizirati i ubiti te čija uloga može biti ključna u pogledu pristupa vodi u zemljama u razvoju;

40. poziva EU da potiče priznavanje ekocida kao međunarodnog kriminala;
41. poziva Komisiju da redovito izvješćuje Parlament o provedbi smjernica EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta, navodeći konkretne primjere poduzetih aktivnosti i njihova učinka.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	28.2.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 25 -: 1 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Barry Andrews, Eric Andrieu, Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	María Soraya Rodríguez Ramos, Caroline Roose

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

25	+
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Dominique Bilde, Gianna Gancia
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Caroline Roose

1	-
ID	Bernhard Zimniok

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	12.9.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 50 -: 3 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Raphaël Glucksmann, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Leopoldo López Gil, Lukas Mandl, Pedro Marques, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Engin Eroglu, Markéta Gregorová, Robert Hajšel, Andrzej Halicki, Javi López, Alessandra Moretti, Javier Zarzalejos
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Janina Ochojska, Sira Rego, Karlo Ressler, Eugenia Rodríguez Palop, Helmut Scholz, Miguel Urbán Crespo, Bettina Vollath

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

50	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Leopoldo López Gil, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Janina Ochojska, Karlo Ressler, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Željana Zovko
RENEW	Petras Auštrevičius, Engin Eroglu, Bernard Guetta, Urmas Paet, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Robert Hajšel, Dietmar Köster, Javi López, Pedro Marques, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Bettina Vollath
THE LEFT	Manu Pineda, Sira Rego, Eugenia Rodríguez Palop, Helmut Scholz, Miguel Urbán Crespo
VERTS/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Mounir Satouri, Jordi Solé, Thomas Waitz

3	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Bernhard Zimniok

1	0
ECR	Anna Fotyga

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani